نام درس: فارسی ۳	تعداد صفحه: ۳	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۰۶	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۷۰ دقیقه
آزمون شبه نهایی اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۲ استان سمنان			

قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	با توجّه به عبارت‌های زیر معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندارد. ب) یکی از ملوک عجم دست تطاول به مال رعیّت دراز کرده بود.	۰/۵
۲	عبارت «در شب سیر کردن» در توضیح کدام واژه آمده است؟ الف) شبیخون ب) اسرا پ) موسم ت) مشایعت	۰/۲۵
۳	کدام یک از واژه‌های بیت زیر مترادف واژهٔ «سریر» است؟ خوش وقت بوریا و گدایی و خواب امن کاین عیش نیست درخور اورنگ خسروی	۰/۲۵
۴	در هریک از موارد زیر املای درست را از داخل کمانک برگزینید. الف) واصفان (حلیهٔ - هلیهٔ) جمالش به تحیّر منسوب. ب) چو عاجز گشت خسرو در جوابش نیامد بیش پرسیدن (صوابش - ثوابش) پ) پیرمرد از داخل (کازیهٔ - کادیهٔ) روی میز یک پاکت کهنه را برداشت. ت) (صورت - سورت) سرمای دی بیدادها می‌کرد.	۱
۵	در گروه کلمات زیر چهار نادرستی املایی وجود دارد؛ شکل درست هریک را بنویسید. «غایت القصوی و کمال مطلوب، تیلسان و ردا، هیون و شتر، شبح و سایه، خوان و سفره، زجّه و ناله، نشعه و سرمستی، بحبوحه و میان، متاع و فرمانروا»	۱
۶	تفاوت معنایی فعل «ساخت» را در مصراع‌های زیر بررسی کنید. الف) نشد تنگدل، جنگ آتش بساخت. ب) در هر مقام و مسکن مهر تو ساخت مسکن.	۰/۵
۷	در بیت «گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد بالله کز آفتاب فلک خوب‌تر شوی» : الف) نوع حذف در مصراع دوم به قرینه لفظی است یا معنوی؟ ب) کاربرد کدام نقش تبعی در مصراع اول دیده می‌شود؟ پ) زمان فعل «اوفتد» در مصراع اول چیست؟	۰/۷۵
۸	در بیت « غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران صد جویبار است اینجا، در انتظار من و تو» : الف) واژه‌ای بیابید که هم‌آوای آن در زبان فارسی وجود داشته باشد. ب) ترکیب « غرق غبار » وصفی است یا اضافی؟	۰/۵
۹	در عبارت «بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت»: الف) نقش ضمیرهای متصل را بنویسید. ب) جمله پیرو یا وابسته را مشخص کنید.	۰/۷۵
۱۰	در کدام‌یک از ترکیبات زیر وابستهٔ وابسته به کار رفته است؟ نوع آن را مشخص کنید. نمودار گروه اسمی را که در آن وابستهٔ وابسته آمده، رسم کنید. الف) برگ‌های زرد پاییز ب) اوج آسمان آبی	۰/۷۵
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

www.kanoon.ir

نام درس: فارسی ۳	تعداد صفحه: ۳	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۰۶	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۷۰ دقیقه
آزمون شبه نهایی اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۲ استان سمنان			

۱۱	در عبارت زیر نقش واژه‌های مشخص شده را بنویسید. «آتش عشق او را چنان گرداند که همهٔ جهان، آتش بیند.»	۰/۷۵
	قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱۲	ابیات زیر را کامل کنید. الف) شاهد نیاز نیست که در محضر آورند ..... ب) ..... من این زیبا زمین را آزمودم میهن ای میهن	۱
۱۳	نویسنده کتاب «تمهیدات» کیست؟	۰/۲۵
۱۴	کدام شاعر سرایندهٔ غزل اجتماعی در عصر مشروطه بود؟ الف) پروین اعتصامی ب) فرخی یزدی	۰/۲۵
۱۵	شعر زیر از کیست؟ از کدام مجموعه شعر انتخاب شده است؟ «مرد نقّال آن صدایش گرم، نایش گرم/ آن سکوتش ساکت و گیرا/ و دمش چونان حدیث آشنایش گرم.»	۰/۵
۱۶	در بیت زیر «مشبه به» و «وجه شبه» را مشخص کنید. عاشق آن باشد که چون آتش بود گرم رو، سوزنده و سرکش بود	۰/۵
۱۷	آرایه ادبی مناسب هر بیت را انتخاب کرده، دربرابر آن بنویسید. (یک آرایه اضافی است.) الف) شانه می‌آید به کار زلف در آشفتگی آشنایان را در ایام پریشانی بپرس ب) ناگهان انگار / بر لب آن چاه سایه‌ای را دید / او شناد آن نابرادر بود پ) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دلبند ت) یکی تازی ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه ۱- پارادوکس ۲- اسلوب معادله ۳- اغراق ۴- ایهام ۵- حسن تعلیل	۱
۱۸	در بیت «این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد»: الف) کدام واژه آرایه «استعاره» دارد؟ ب) «مفهوم استعاری» آن چیست؟	۰/۵
۱۹	در بیت زیر، «برزخ سرد» و « شب» نماد چه مفاهیمی هستند؟ «آن‌جا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و ت»	۰/۵
۲۰	درباره تلمیح بکار رفته در بیت زیر توضیح دهید. «ز نیرنگ هوا و از فریب آز خاقانی دلت خلد است خالی ساز از طاووس و شیطانش»	۰/۵
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۱	مصراع زیر به کدام پدیده اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟ «گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان»	۰/۲۵

ادامه سوالات در صفحه سوم

www.kanoon.ir

نام درس: فارسی ۳	تعداد صفحه: ۳	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۰۶	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۷۰ دقیقه
آزمون شبه نهایی اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۲ استان سمنان			

۲۲	کدام بیت با مفهوم بیت زیر یکسان است؟ «بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی» الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی ب) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی	۰/۵
۲۳	مفهوم کلی مصراع زیر چیست؟ «هم‌چو نی زهری و تریاقی که دید»	۰/۵
۲۴	مقصود نویسنده از عبارت زیر چیست؟ «چنین بود که هرسال که یک کلاس بالاتر می‌رفتم و به کویر برمی‌گشتم، از آن‌همه زیبایی‌ها و لذت‌ها و چهره‌های پر از ماورا محروم‌تر می شدم.»	۰/۵
۲۵	باتوجه به بیت به سؤالات پاسخ دهید: «وزین دختر شاه هاماوران پر اندیشه گشتی به دیگر کران» الف) «دختر شاه هاماوران» کیست؟ ب) «به دیگر کران» چه مفهومی دارد؟	۰/۵
۲۶	مفهوم کلّی بیت زیر چیست؟ «آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی‌اش نام نهادند»	۰/۵
۲۷	باتوجه به بیت زیر شاعر چه چیزی را «گلیم تیره‌بختی ها...» می‌داند؟ «این گلیم تیره‌بختی‌هاست / خیس خون داغ سهراب و سیاوش ها / روکش تابوت تختی‌هاست.»	۰/۲۵
۲۸	بیت زیر بیانگر کدام «وادی عارفان» است؟ «هریکی بینا شود بر قدر خویش بازیابد درحقیقت صدر خویش»	۰/۲۵
۲۹	مَثَل متناسب بیت زیر را بنویسید. « سخن گفته نیاید به دهن اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد»	۰/۲۵
۳۰	جای خالی عبارت زیر را کامل کنید. « یکی از صاحبدلان سر به جَیب ..... فرو برده و در بحر ..... مستغرق شده. »	۰/۵
۳۱	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) در این اثنا زنگ تلفن از سرسرای عمارت برخاست. ب) شیر مردی باید این ره را شگرف پ) چنان آمد اسپ و قبای سوار که گفتی سمن داشت اندر کنار ت) شیر مرد عرصهٔ ناوردهای هول ث) از بیم عقرب جرّارهٔ دموکراسی قرن بیستم ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ ها پناه ببرد. ج) در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد. چ) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت. ح) هر نفسی که فرو می‌رود، ممدّ حیات است.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
	دلشاد و کامروا باشید. جمع نمره	۲۰

www-kanoon-ir

به نام خدا

راهنمای تصحیح امتحان شبه نهایی درس فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	مدت امتحان : ۷۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان	تعداد صفحات: ۲

((استادان گرامی، پاسخ نامه پیشنهادی است.))

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱- الف) آشکار، واضح ۰/۲۵ ب) ستم، تعدّی ۰/۲۵

۲- ب) اسرا ۰/۲۵

۳- اورنگ ۰/۲۵

۴- الف) حلیه ۰/۲۵ ب) صوابش ۰/۲۵ پ) کازیه ۰/۲۵ ت) سورت ۰/۲۵

۵- طیلسان ۰/۲۵ ضجّه ۰/۲۵ نشئه ۰/۲۵ مطاع ۰/۲۵

۶- الف) مهیا شد ۰/۲۵ ب) بنا کرد ، تاسیس کرد ۰/۲۵

۷- الف) معنوی ۰/۲۵ ب) معطوف ۰/۲۵ پ) مضارع التزامی ۰/۲۵

۸- الف) غربت ۰/۲۵ ب) اضافی ۰/۲۵

۹- الف) مفعول۰/۲۵، مضاف‌الیه ۰/۲۵ ب) دامنم از دست برفت ۰/۲۵

۱۰- ب) ۰/۲۵ صفت مضاف‌الیه ۰/۲۵ اوج آسمان آبی ۰/۲۵

۱۱- عشق: مضاف‌الیه ۰/۲۵ جهان: مفعول ۰/۲۵ آتش: مسند ۰/۲۵

قلمرو ادبی (۵نمره)

۱۲- الف) در دادگاه عشق، رگ گردنت گوا ۰/۵ ب) به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید ۰/۵

۱۳- عین القضات همدانی ۰/۲۵

۱۴- ب) ۰/۲۵

۱۵- اخوان ثالث ۰/۲۵ در حیاط کوچک پاییز در زندان ۰/۲۵

۱۶- مشبه‌به: آتش ۰/۲۵ وجه‌شبه: گرم‌رو، سوزنده و سرکش ۰/۲۵

۱۷- الف) ۲- اسلوب معادله ۰/۲۵ ب)۴- ایهام ۰/۲۵ پ) ۵- حسن تعلیل ۰/۲۵ ت)۳- اغراق ۰/۲۵

۱۸- الف) کلید گنج مروارید ۰/۲۵ ب) لبخند ۰/۲۵

۱۹- برزخ سرد: ایران استبداد زده ۰/۲۵ شب: ظلم و ستم ۰/۲۵

www-kanoon-ir

۲۰- بنا بر روایات، طاووس از مرغان بهشتی بود و در فریفتن آدم و حوا با شیطان همکاری کرد. ۰/۵

قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۱_ رواج رشوه‌خواری در جامعه ۰/۲۵

۲۲- ب) ۰/۵

۲۳- نقش ظرفیت وجودی افراد ۰/۲۵ در تاثیرپذیری از عشق ۰/۲۵

۲۴- خو گرفتن به نگاه علمی در زندگی ۰/۲۵ و دور شدن از معنویات ۰/۲۵

۲۵- الف) سودابه ۰/۲۵ ب) از طرف دیگر۰/۲۵

۲۶- لزوم پیرو مرشد در راه عارفان ۰/۵

۲۷- قصه شاهنامه (خوان هشتم) ۰/۲۵

۲۸- وادی معرفت ۰/۲۵

۲۹- تیری که از شست رفته بازنمی‌گردد ۰/۲۵

۳۰- مراقبت ۰/۲۵ مکاشفت ۰/۲۵

۳۱- الف) دراین بین (۰/۲۵) صدای زنگ تلفن از محوطه ساختمان بلند شد. ۰/۲۵

ب) تنها مرد شجاع و نیرومندی (۰/۲۵) می تواند این راه را بپیماید. ۰/۲۵

پ) اسب و لباس سیاوش آن‌چنان سالم بود ۰/۲۵ که گویی او از میان گل‌ها گذشته است. ۰/۲۵

ت) شیر مرد میدان ۰/۲۵ نبردهای ترسناک ۰/۲۵

ث) ناچار شد از ترس دموکراسی همچون عقرب خطرناک ۰/۲۵ به حکومت سرهنگ‌هاکه همچون مار بسیار خطرناکی است، پناه برد. ۰/۲۵

ج) در عشق قدم گذاشتن برای کسی قطعی می‌شود ۰/۲۵ که به خودش توجه نکند (از خود بگذرد) ۰/۲۵

چ) هرکس به مردم ارج ننهد ۰/۲۵ در نظر خردمندان ارجمند و گرامی نخواهد بود. ۰/۲۵

ح) هر نفسی که فرو می‌رود یاری‌دهنده ۰/۲۵ زندگی است ۰/۲۵

جمع نمره: ۲۰

دلشاد و کامروا باشید